

ROLF SCHREINER:

Ein røverhistorie

Ronald Arthur Biggs vokste opp i bydelen Lambeth sør i London. Han hadde ikkje sykkel – akkurat det komme eg tebage te. Men han hadde fira eldre søsken.

Då han kom i skolealder, begynte unge Biggs å stjela, og han va 15 år då han blei stilt for retten fyste gang. Han blei dømt for tyveri ni ganger, og militærkarrieren tog ein brå slutt – han blei udvist fra Royal Air Force itte et innbrudd.

I fengselet blei Biggs kjende med Bruce Reynolds – det fekk avgjørande betydning for resten av livet hans. Det va nemlig Reynolds så fekk Biggs te å bli med på «Det store togranet».

9. august 1963, klokka 3 om morgningen, va der et falskt rødt signallys så fekk posttoget fra Glasgow te å stoppa ved Bridego Bridge udfor landsbyen Cheddington i grevskapet Buckinghamshire, 60 km nord for London. Der sto gjengen på minst 17 stykker klar, iført finlandshetter. Lokomotivet og de to forreste postvognene blei kjørt inn på et sidespor, og øve 100 postsekker stappfodle med pengar så sko makuleras, blei lagt i ein ventande lastebil. Udbyttet va 2,6 millioner pund, og med ein kurs på rundt 20, sko det bli cirka 50 millioner kroner. Som igjen blir rundt ein halv milliard i dagens valuta.

Den 57-årige lokomotivføraren Jack Mills blei slått ner med ein jernstang. Han kom aldri tebage på jobb og døde i 1970.

Scotland Yard lovte ein belønning på 5,2 millioner skattafrie kroner te den så kunne hjelpa med å finna banden. Biggs & Co. satt då på Leatherslade gård ved landsbyen Oakley, 29 km fra ransstedet. Der delte de pengar. Ronald Biggs va ikkje blant hovedmennene. «Det va eg så serverte te,» sa han seinare. Udbyttet hans va på rundt 1,5 millioner kroner.

Politiet fekk tips om ny aktivitet på den isolerte bondegården, men då det va tid for razzia, va gården tom. De bolde herrer & damer (!) hadde etterlatt seg tomme postsekker, et stort madlager – og drøssevis med fingeravtrykk.

Et par av ranerne va så glube at de to dager itte flukten fra bondegården levde livet i Bournemouth med stort pengeforbrug, blant aent innkjøb av to biler. Då ber du jo om å bli tatt. Og någen andre blei ganske fort arrestert i London.

Ronald Biggs blei tatt 24. september, seks uger itte ranet, og dømt te 30 års fengsel. Men itte 15 måneder klarte han å flykta fra Wandsworth-fengselet i Sør-London. Någen medfanger tog seg av fangevokterne, og ved hjelp av taustige klarte Biggs og tri andre fanger å hoppa ner i ein lastebil fylt med madrasser.

Itte å ha holdt seg skjult i London, flykta Biggs vidare te Paris. Der brukte han flerne hundre tusen kroner på ein plastisk operasjon. Så kom han seg på ein båd te Australia, og han ankom Sidney nyttårsaftan 1965. Der blei han itte kvart gjenforent med fru Charmian og de to sønnene. Biggs levde i flerne år i skjul blant britiske immigranter og jobde som snekker med dekknavnet Terry Cook.

I 1970 gjekk et program om «Det store togranet» på fjernsyn i Australia. Ein arbeidskamerat av Biggs kjente han igjen fra skjermen og ga beskjed te Interpol. Før politiet storma hjemmet hans, klarte Biggs å stikke av. Han va blitt advart.

Flukten fortsatte – Biggs rømte vidare te Brasil og Rio de Janeiro – og nå va ransudbyttet for lengst brukt opp. Biggs trengte pengar, og i 1974 fant han ud at han ville fortella historien sin. Han kontakta journalisten Colin Mackenzie i London-tabloiden Daily Express. Mackenzie heiv seg på fyste fly te Rio, men sjefane i aviså varsla Scotland Yard. Så mens Mackenzie intervjuja Biggs, kom sjefsetterforskar Jack Slipper inn dørå og sa: «Long time, no see!»

Brasiliansk politi likte ikkje denne sleipe fremgangsmåden og satte seg på bagbeinå. Byråkratiet malte langsomt, og Slipper måtte returnera tomhendt. I tillegg hadde Biggs fått seg ein brasiliansk kjærreste – den 19 år gamle stripersken Raimunda – og hu fødte parets sønn, Michael. Dermed blei Biggs redda av brasiliansk lov, siden landet ikkje udlevera ein far med brasiliansk barn.

Biggs va igjen ein fri mann, og han kunne fortsetta sin turbulente hverdag.

Han hadde ikkje arbeidstillatelse i Brasil og måtte tjena te livets opphold som intervjuobjekt, han deltog i filmer, han sang med Sex Pistols (!) og underholdt britiske turister. Biggs va skurken så blei superkjendis. Turister i Rio betalte gladelig 25 pund for å bli fotografert samen med «helten».

I 1989 blei Biggs kidnappa av vennen John Miller mens han va på restaurant. Miller ville ta Biggs med te London og tjena pengar, og Biggs blei smugla te Barbados i ein kasse merka «Levende slange». Men det skar seg – de fekk ikkje reisa vidare – og en jublande folkemengde venta på Biggs då han returnerte te Brasil.

Itte to slagtilfeller bestemte Biggs seg i mai 2001 for å venda tebage te England. Han solgte historien sin te London-tabloiden The Sun for 200.000 kroner – pluss et privatfly fra Rio. Då Biggs kom te flyplassen Northolt i England – itte 35 år i eksil – blei han møtt av 110 politimenn (!) og sendt rett i fengsel.

«Eg ønske å gå på pub som ein engelskmann og kjøba meg ein pint,» ska Biggs ha sagt. Det ønsket blei aldri oppfylt. Han blei benåda av innenriksminister Jack Straw i 2009 pga. stadig dårligare helse, og han flytta inn på et pleiehjem og va 84 år då han døde onsdag 18. desember 2013.

Då Ronald Arthur Biggs va liden gutt, blei han lovt at han sko få ein sykkel – det fekk han aldri. Og han udtalte seinare: «Det e dette kriminalitet handle om. Hvis du har et sterkt ønske om någe du ikkje har råd te, men som du ligavel ser der framme et sted, så gribe du sjansen når der dukke opp muligheter.»

Så nå vett me det. Moral te adle foreldre: Ikkje lyg for de små! Før du vett ordet av det, e poden ein del av festlivet på Copacabana.